

מסורת הש"ס

א) ס"א אית לכו גי"א ח"ל עד דמללנא ליה לרבי אבא לא אחא עד דאליל ליה, ב) בקרא כתיב דוד המלך, ג) ר"ה לא, ד) ניקרא לא, ה) ס"א לגי, ו) ג"ל דהא או דהא, ז)

תורה אור השלם

1. הנה כי כן יברך גבר יְאֵרָא הָאֵלִים קבֵּה ד יְרָאָם דְּיִיד הַמֶּלֶךְ עַל רַגְלֵי וַיֵּאמֶר שְׁמַעוּנִי אֲדֹנָי וְעַמִּי אֲנִי עִם לִבִּי לִבְנוֹת בַּיִת מִנְחֻחַ לְאַרְוֶן בְּרִית יי וְלָדוּרִם רַגְלֵי אֱלֹהֵינוּ וְהַבִּינֵנוּ לִבְנוֹת:

דברי הימים א כח ב

הגהות הב"ח

א) גמ' במתנתא תנא הנה: ב) שם דמן עמי (דנפיש) מו"מ וכו"צ ס"א דתפיס: ג) שם מהכא דת"ר אין הכהנים: ד) רש"י ד"ה יקרא דמלכות שהיה ר' אבהו:

גליון הש"ס

גמ' אמר רב **נש** הילכך נימרינחו לכולהו. כעין זה שבת דף כ ע"א חולין דף סה ע"א ונדף עו ע"כ:

בהזכרת השם. כשהכהנים מזכירין את השם: **פסוקא לקבל פסוקא**. שהכהנים אומרים פסוק ראשון והם אומרים אחד מאלו ובשני היו אומרים את השני ובשלישי את השלישי וכן במוסף וכן במנחה שהרי כולן שלשה שלשה הם: **אינו אלא טועה**. שלא נתקנו לומר אלא לכבוד שם המיוחד המזכר במקדש: **ואינו מסביר פנים**. להראות שזרכת רבו חשובה לו ועריבה עליו ותגמול לרבו עליו ככן: **אמוריה**. המתרגם לרבים מה שהוא לומש לו בשעת הדרשה: **לא לריך לדידך**. חכם הוא כמו בעליך: **יקרא דמלכותא**. ה) שהרי רבי אבהו נשוא פנים צבית המלך כדלמרי' במגינה (דף יז.) נשוא פנים כגון ר' אבהו כי קיסר ובסנהדרין (דף יז.) אמר דהוו נפקי אמהתא דבי קיסר לאפיה ומשרין קמיה רבה דעמיה מדברנא לאומתיה: **וסו רבנן אימנו עליה**. ועוד זו מענוותנותו:

דנפישו עליה חובות. שהיה נריך ללוות: **אמר ר' אבהו אית לן רבה**. חכם גדול וראוי לישיב בראש יותר ממני כדי שיושיבוצה בראש ונותנין לו מנות ומעשירין אותו כדי שיהא חשוב וישמעו דבריו כדתינא והכהן הגדול מלמיו^א גדלוהו משל אחי (ויומא דף יט.). ה"ג רבי אבהו דרש **באגדתא: שמעפסא**. הלכות דינין ואיסור וטהרות: **סידקים**. כלי מלאכות נשים ועניים כגון פלכים מחטין וזינורות: **לא על מוכר סידקים**. צממיה. מתוך צממיהם קלים יש להם קונים הרבה. ולהפיס דעתו הוא אומר: **על שאנו מודים לך**. על שנתת בלבנו להיות ^ב(מודים לך) דבוקים בך ומודים לך: **רבי סימאי**. מוסיף הוא. וכן כולם מוסיפין הן על הראשונים: **שמעוני אחי ועמי**. מזהירם היה להתנדב לבדק הצית לבנין המקדש: **אס אסס שומעים לי**. להיות שלימים למקום אחי וחבריי אחס. אלמא המלך אימת צבור עליו אס כשרים הם: **עמי אסס**. כבושים תחתיו: **לאו משום אימתא דיצינורא**. מפני שמסתלקין בגדיו העשויין למדמו בהגזתם דידי ונראין סגדליו לצבור והן אינ ראין לראות מפני טיט שעליהן: **דילמא מפסוקא רצועה**. וגנאי הוא לעזמו ומתלווצים עליו כשסגדלו מותרת ויטיב למקטריה ותציריו מצרכין ואחי למימר אינו ראוי לנשיאות כפים והלך וישב לו: וכל

איתותב דעתיה מיניה בזמן ששליח צבור אומר מודים מהם אומרים אמר רב מודים אנחנו לך ה' אלהינו על שאנו מודים לך ושמואל אמר אלהי כל בשר על שאנו מודים לך רבי סימאי אומר יוצרנו יוצר בראשית על שאנו מודים לך נהרדעי אמרי משמיה דרבי סימאי ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחייתנו וקיימתנו על שאנו מודים לך רב אחא בר יעקב מסיים בה הכי כן תחיינו ותחנגנו ותקבצנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חוקיך ולעשות רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך * אמר רב פפא ^אהילכך נימריננה לכולהו אמר ר' יצחק לעולם תהא אימת צבור עליך שהרי כהנים פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי שכינה רב נחמן אמר מהכא ^בויקם ^גהמלך דוד על רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אם אחי למה עמי ואם עמי למה אחי אמר רבי אלעזר אמר להם דוד לישראל אם אתם שומעין לי אחי אתם ואם לאו עמי אתם ואני רודה אתכם במקל רבנן אמרי מהכא^א ^בידאין הכהנים רשאין לעלות בסגדליהן לדוכן יוזהו אחת מתשע תקנות שהתקין רבן יוחנן בן זכאי מאי טעמא לאו משום כבוד צבור אמר רב אשי לא התם שמא נפסקה לו רצועה בסגדלו והדר אזיל למיקטריה ואמרי בן גרושה או בן חלוצה הוא: ובמקדש ברכה אחת כו': וכל

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

בנעילת דיומא דכיפורי מאי אמר. לא ידענא אמאי לא אמר בנעילה דתענית כי היכא דלמיר במנחתא דתעניתא דהא משמע בגמרא צפ' בשלשה פרקים (תענית כו:) דצתענית הוה נמי נעילה אבל מוסף לא הוה צהו: **כל האומרם בגבולין אינו אלא טועה**. פירש ר"י אע"ג דלמרי'

בנעילת דיומא דכיפורי מאי אמר אמר מר זושרא ואמרי לה במתניתא ^א(^ב) ^אהנה כי כן יברך גבר ירא ה' יברכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך וראה בנים לבניך שלום על ישראל היכן אומרן רב יוסף אמר בין כל ברכה וברכה ורב ששת אמר בהזכרת השם פליגי בה רב מרי ורב זביד חד אמר פסוקא לקבל פסוקא וחד אמר אכל פסוקא אמר להו לכולהו א"ר חייא בר אבא כל האומרן בגבולין אינו אלא טועה אמר רבי חנינא בר פפא תדע דבמקדש נמי לא מיבעי למימריננהו אכלום יש לך עבד שממברכין אותו ואינו מאזין א"ר אחא בר חנינא תדע דבגבולין נמי מיבעי למימריננהו כלום יש עבד שממברכין אותו ואין מסביר פנים א"ר אבהו מריש הוה אמינא להו כיון דחוינא ליה לרבי אבא דמן עכו דלא אמר להו אנא נמי לא אמינא להו ואמר רבי אבהו מריש הוה אמינא עינותנא אנא כיון דחוינא ליה לרבי אבא דמן עכו דאמר איהו חד טעמא ואמר אמוריה חד טעמא ולא קפיד אמינא לאו עינותנא אנא ומאי עינותנותיה דרבי אבהו דאמרה לה דביתהו דאמוריה דרבי אבהו לדביתיה דרבי אבהו הא דירן לא צריך ליה לדידך והאי דגחין וזקיף עליה יקרא בעלמא הוא דעביד ליה אזלא דביתהו ואמרה ליה לרבי אבהו אמר לה ומאי נפקא לייך מינה מיני ומיניה יתקלם עילאה ותו רבי אבהו אימנו רבנן עליה לממגיניה ברישא כיון דחזיה לר' אבא דמן עכו ^אדנפישו ליה בעלי חובות אמר להו ^באיכא רבה ר' אבהו ור' חייא בר אבא איקלעו לההוא אתרא רבי אבהו דרש באגדתא רבי חייא בר אבא דרש בשמעתא שבקוה כולי עלמא לרבי חייא בר אבא ואזול לגביה דר' אבהו חלש דעתיה אמר ליה אמשל לך משל למה הדבר דומה לשני בני אדם אחד מוכר אבנים טובות ואחד מוכר מיני סידקית על מי קופצין לא על זה שמוכר מיני סידקית כל יומא הוה מלוה רבי חייא בר אבא לרבי אבהו עד אושפיזיה משום יקרא דבי קיסר ההוא יומא אלויה רבי אבהו לרבי חייא בר אבא עד אושפיזיה ואפילו הכי לא

איתותב דעתיה מיניה בזמן ששליח צבור אומר מודים מהם אומרים אמר רב מודים אנחנו לך ה' אלהינו על שאנו מודים לך ושמואל אמר אלהי כל בשר על שאנו מודים לך רבי סימאי אומר יוצרנו יוצר בראשית על שאנו מודים לך רב אחא בר יעקב מסיים דרבי סימאי ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחייתנו וקיימתנו על שאנו מודים לך רב אחא בר יעקב מסיים בה הכי כן תחיינו ותחנגנו ותקבצנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חוקיך ולעשות רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך * אמר רב פפא ^אהילכך נימריננהו לכולהו אמר ר' יצחק לעולם תהא אימת צבור עליך שהרי כהנים פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי שכינה רב נחמן אמר מהכא ^בויקם ^גהמלך דוד על רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אם אחי למה עמי ואם עמי למה אחי אמר רבי אלעזר אמר להם דוד לישראל אם אתם שומעין לי אחי אתם ואם לאו עמי אתם ואני רודה אתכם במקל רבנן אמרי מהכא^א ^בידאין הכהנים רשאין לעלות בסגדליהן לדוכן יוזהו אחת מתשע תקנות שהתקין רבן יוחנן בן זכאי מאי טעמא לאו משום כבוד צבור אמר רב אשי לא התם שמא נפסקה לו רצועה בסגדלו והדר אזיל למיקטריה ואמרי בן גרושה או בן חלוצה הוא: ובמקדש ברכה אחת כו': וכל

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

מ.

בנעילת דיומא דכיפורי מאי אמר. לא ידענא אמאי לא אמר בנעילה דתענית כי היכא דלמיר במנחתא דתעניתא דהא משמע בגמרא צפ' בשלשה פרקים (תענית כו:) דצתענית הוה נמי נעילה אבל מוסף לא הוה צהו: **כל האומרם בגבולין אינו אלא טועה**. פירש ר"י אע"ג דלמרי' צפרק הרוואה (ברכות נה:) האי מאן דחזי חלמא וכו' דהתם משום סכנה הסירו שמא חלוס מסוכן הוא שצריך רפואה דהא אפילו בשבת הסירו להתענות תענית חלוס. פירש ר"ח הני כולהו רבי חייא בר אבא ודרכי חנינא בר פפא ודרכי אבהו הילכתא נינהו: **על שאנחנו מודים לך**. צערוך צערוך הודאה פירש רב משה

ראש ישיבה בן מרגא יעקב דקא מודו צבור על שליח צבור אינו סומכין ומאי על שאנו מודים לך על שהודאה דקאמר שליח צבור וקא ענו אינון אמן צירושלמי פ"ק דברכות איתא נמי רבי אבא ב"ר זבדא בשם רב מודים אנחנו לך שאנו חייבין להודות לך שמך תרננה שפמי כי חזמרה לך וגו' צא"י האל ההודאות ר' שמואל ב"ר אוניא בשם רבי אחא הודייה ושבת לשמן הגדול לך גבורה לך תפארת יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ולאלי אבותינו שתסמכנו בתפלתנו ותזקפטו מכפיפתנו כי אתה הוא סומך נופלים חוקף כפופים מלא רחמים ואין עוד מלבדך צא"י האל ההודאות בר קפרא אומר לך כריעה לך צרכה לך כפופה לך השתחויה כי לך תכרע כל בך וכל לשון לך תשבע לך ה' הגדולה והגבורה וגו' והעושר והכבוד מלפניך וגו' ועתה ה' אלהינו בכל לב ובכל נפש לך משתחוים כל עצמותי תאמרה ה' מי כמוך צא"י האל ההודאות אמר רבי יודן נהגין אמרי רבנן כולהון ואית דלמר או ^אאלה או אלה או אלה:

שמא תפסוק רצועה בסגדא. פירש ר"ח שמע מינה דמותר ליכנס צבית הכנסת בסגדל ובמנעל דלא אסרו אלא שלא לעלות לדוכן בסגדל ורבי הציא כמו כן מפרק שלישי דמגילה (דף כד:) האומר איני עוזר לפני התיבה בסגדל אף יחף לא יעבור אלמא דאפילו לפני התיבה מותר לעבור בסגדל והכי מסיק בדהיא צפרק הרוואה (ברכות דף סג.) אמר רבא מה צימו אקפנדריא קפיד איניש ארקיקה ואמנעל לא קפיד איניש אף צית הכנסת קפנדריא אסור ורקיקה ומנעל שרי: וכל

איתותב דעתיה מיניה בזמן ששליח צבור אומר מודים מהם אומרים אמר רב מודים אנחנו לך ה' אלהינו על שאנו מודים לך ושמואל אמר אלהי כל בשר על שאנו מודים לך רבי סימאי אומר יוצרנו יוצר בראשית על שאנו מודים לך רב אחא בר יעקב מסיים דרבי סימאי ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחייתנו וקיימתנו על שאנו מודים לך רב אחא בר יעקב מסיים בה הכי כן תחיינו ותחנגנו ותקבצנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חוקיך ולעשות רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך * אמר רב פפא ^אהילכך נימריננהו לכולהו אמר ר' יצחק לעולם תהא אימת צבור עליך שהרי כהנים פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי שכינה רב נחמן אמר מהכא ^בויקם ^גהמלך דוד על רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אם אחי למה עמי ואם עמי למה אחי אמר רבי אלעזר אמר להם דוד לישראל אם אתם שומעין לי אחי אתם ואם לאו עמי אתם ואני רודה אתכם במקל רבנן אמרי מהכא^א ^בידאין הכהנים רשאין לעלות בסגדליהן לדוכן יוזהו אחת מתשע תקנות שהתקין רבן יוחנן בן זכאי מאי טעמא לאו משום כבוד צבור אמר רב אשי לא התם שמא נפסקה לו רצועה בסגדלו והדר אזיל למיקטריה ואמרי בן גרושה או בן חלוצה הוא: ובמקדש ברכה אחת כו': וכל

עין משפט ונר מצוה

סד א מיי פי"ד מהל' נשואות כפים הלכה ז סמג עשין כ טוש"ע א"ח סימן קכח סעיף כו: סה ב מיי פי"ט מהל' תפלה הלכה ד סמג עשין יט טוש"ע א"ח ס"י קח סעיף א ונזכר אלפס ברכות פי"ג דף טו: וברא"ש שם ס"י כ: סו ג מיי פי"ד מהל' נשואות כפים הל' ו סמג עשין כ טוש"ע א"ח ס"י קכח סעיף כ: סו ד מיי שם הלכה ו וע"ש בכ"מ נטור אר"ח ס"י קבחן: